



RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD



STÖÐUSKÝRSLA FRÁ SAMHÆFINGARSTÖÐINNI

Dags: 04.09.2014

kl.14:00

Varðar: Eldgos í Holuhrauni, norðan Vatnajökuls

Megin atriði

- Hraungos í Holuhrauni
- Stöðug jarðskjálftavirkni
- Hættumat óbreytt
- Lokanir enn í gildi

Eldgosið og jarðskjálftavirkni:

Frá vísindamannaráðsfundi í morgun

Gos er enn í gangi í Holuhrauni og ekkert bendir til þess að það sé í rénun. Hraunið rennur aðallega til ANA og hefur lengst töluvert síðan í gær. Bráðabirgðamat frá um kl. 8 í morgun er að útbreiðsla hraunsins sé um 11 km². Gufuský lagði undan vindi í gær en er kyrrstætt í dag þar sem lýgnt er á svæðinu. Magn brennisteinstvíldis í gufunni á fjarlægari mælistöðvum nokkuð undir öryggismörkum og telst ekki hættulegt. Hæð skýsins er um 6 km. Búast má við hærri gildum í dag nær eldstöðvunum þar sem lýgnt er. Vindur mun snúast til norðurs og gufuna leggur þá til suðurs.

Ekki eru merki um gos undir Dyngjujökli. Engar augljósar breytingar eru á leiðni eða vatnsflæði í ám. Í yfirlitsflugi TF-SIF var ekki að merkja aukið vatnsflæði á eða frá jöklinum. Breytingar sáust heldur ekki á sprungum. Ratsjármyndir sýna engar breytingar.

GPS-mælingar síðustu 24 klukkustundir sýna að hægt hefur á hreyfingum. Færslur á stöðvum norðan Vatnajökuls benda þó til rúmmálsaukingar í ganginum. Ekki sjást verulegar breytingar á stöðvum í nágrenni Bárðarbungu

Stærstu skjálftar síðan á miðnætti eru fjórir, 4-5 að stærð, allir í Bárðarbunguöskjunni. Alls um 180 skjálftar hafa mælst síðan á miðnætti, flestir á svæðinu við jaðar Dyngjujökuls. Sá stærsti var 4, 8 að stærð.

Órói sem sást á mælum í gær dó út í gærkvöldi og byrjaði aftur í morgun en er mun minni en í gær. Ekki hefur verið staðfest hvaðan þessi órói kemur en hugsanlegt er að kvika hafi komist í snertingu við vatn. Engar tilkynningar um öskufall hafa borist. Öskuframleiðsla er lítil sem engin.

Varúðarráðstafanir:

Umtalsvert magn af SO₂ stígur upp að hrauninu. Nauðsynlegt er fyrir alla sem vinna nálægt gosstöðvunum að vera með gasmæla og hafa gasgrímur tiltækar. Sérstök hætta getur skapast í lögðum þar sem þessi efni setjast og /eða þar sem er lýgnt. Vinnueftirlitið telur brýnt að allar stofnanir og fyrirtæki sem koma nálægt eldgosum séu með viðeigandi áhættumat og viðbragðsáætlanir í samræmi við reglugerð nr. 920/2006

Búið er að aflétta lokunum um Dettifossveg (nr.862) vestan Jökulsár á Fjöllum frá Þjóðvegi 1 norður að Dettifossi. Aðrar leiðir á svæðinu en að Dettifossi eru áfram lokaðar þar á meðal gönguleiðir

Rétt er að áréttu að lokun lögreglustjóranna á Húsavík og Seyðisfirði á hálendinu norðan Vatnajökuls eru enn í gildi. Allir vegir inn á svæði eru einnig lokaðir. Ákvörðunin er fyrst og fremst í varúðarskyni vegna hættu á jökulhlaupi ef gosið kemur upp undir Vatnajökli. <http://www.vegagerdin.is/media/umferd-og-faerd/Halendi.pdf>

Fjölmiðlar og vísindamenn hafa til þess haft takmarkaðan aðgang að lokaða svæðinu gegn framvísun sérstakra leyfa. Litakóði fyrir flug er appelsínugulur fyrir Bárðarbungu og gulur fyrir Öskju.



RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD



Flóðahætta

Enn er hætta á flóði og byggir það hættumat á því að enn getur gosið undir Vatnajökli, hvort sem það yrði í Dyngjujökli eða í öskju Bárðarbungu.

Hættumat

Ekki er hægt að segja til um það á þessari stundu hvert framhaldið verður. Fjórir möguleikar eru taldir líklegastir:

- Að innflæði kviku stöðvist og skjálftahrinan fjari út og ekki komi til annars eldgoss.
- Gangurinn nái til yfirborðs og eldgos hefjist á ný norðan Dyngjujökuls, jafnvel á nýrri sprungu. Ekki er hægt að útiloka gos með hraunflæði og/eða sprengivirkni.
- Gangurinn nái til yfirborðs og eldgos hefjist á ný en verulegur hluti eða öll sprungan verði undir Dyngjujökli. Gosið myndi leiða til jökulhlaups í Jökulsá á Fjöllum og e.t.v. einnig sprengigoss með öskufalli.
- Gos í Bárðarbungu. Gosið gæti leitt til jökulhlaups og e.t.v. einnig sprengigoss með öskufalli. Mestar líkur eru á að hlaup kæmi niður Jökulsá á Fjöllum, en ekki er hægt að útiloka aðrar hlaupaleiðir: Skjálfandafliót, Kaldakvísl, Skaftárkatla og Grímsvötn.

Ekki er hægt að útiloka aðrar sviðsmyndir.

Samhæfing aðgerða

Samhæfingarstöðin í Skógarhlíð er að störfum og samhæfir aðgerðir og upplýsingagjöf. Í morgun var fundur í vísindamannaráði almannavarna þar sem farið var yfir nýjustu mælingar vísindamanna og staðan metin. Í framhaldi var fundur með aðgerðarstjórninni á Húsavík og aðgerðir dagsins samhæfðar. Fundað var með sóttvarnalækni í gær, hann er ábyrgur fyrir heilsu af völdum ösku og gaseiturefna og farið yfir áhrif goss á heilsufar af völdum öskufalls og gaseiturefna. Einnig er samstarf við Vatnajökulspjóðgarð vegna umferðar, lokana, umhverfismála.

TF-SIF flugvél Landhelgisgæslunnar flaug yfir gossvæðið í gær og var farið yfir ný gögn og mælingar úr fluginu á vísindamannaráðsfundi í morgun

Ferðaþjónustan

Flestir helstu vegir á Íslandi eru opnir og þar með talið þjóðvegur 1. Enn er þó svæðið á hálendinu norðan Vatnajökuls lokað og hluti Dettifossvegjar vestan Jökulsár á Fjöllum (nr. 862) þar sem það telst ekki vera öruggt eins og staðan er í dag. Gossvæðið er um 120 km suður frá þjóðvegi 1. Engar tilkynningar hafa borist um öskufall og allir flugvellir eru opnir.

Upplýsingar:

Fjölmiðlateymi er að störfum í Samhæfingarstöðinni í Skógarhlíð og veitir upplýsingar og sinnir fjölmiðlum. Netfang fjölmiðlateymisins er info@sst.is Símanúmerið er: 570-2644/43.

Twitter: [@almannavarnir](https://twitter.com/almannavarnir)

Facebook: <https://www.facebook.com/Almannavarnir>